

Nr 16.

Av herr **Ekelund**, om ändrade bestämmelser rörande försäljning av kronoegendomar.

Att en avverkning utöver tillväxten bedrivits i Sveriges skogar under de senaste årtiondena torde icke kunna bestridas av någon, som följt vårt lands skogsfråga med intresse. Denna överavverkning har till stor del haft sin orsak i den omständigheten att gamla ej längre räntabla skogsbestånd funnits i betydande omfattning. Genom avverkning av dessa gamla bestånd har skogskapitalet nedgått långt under vad det egentligen borde vara och därmed också avkastningen, men detta innebär i och för sig icke att vanvård förelegat. I stället har genom avverkningarna väg blivit beredd för att få det ursprungliga lågt avkastande skogskapitalet ersatt med nytt mera växtkraftigt och givande, och det gäller nu att på de avverkade markerna skaffa ny skog, höja skogskapitalet och att vårda detta kapital så, att det lämnar en fullt nöjaktig avkastning.

Men huru nå fram till detta mål?

Vår nuvarande skogslag är en återväxtlag och har såsom sådan varit och är till gagn, men i likhet med skogsvårdsstyrelsernas upplysningsarbete verkar den endast långsamt. Ytterligare åtgärder äro därför nödvändiga, och att medverka härtill bör i ett land som vårt med en skogsareal av över 20 millioner hektar vara en av statsmakternas betydelsefullaste uppgifter.

Ett medel till skogsskötselns förkovran vore utan tvivel att staten utvidgade sin skogsareal. Därigenom skulle allt större skogsområden komma under den omsorgsfulla och rationella vård, som man väl får förutsätta kommer att allt mera bliva utmärkande för statens skogar, och vilken vård bör bliva allt mera intensiv och givande i samma mån, som en efter våra förhållanden lämplig begränsning av revirens storlek kan genomföras.

För förvärvande åt staten av skogsfastigheter har riksdagen beslutat, att sådana kronoegendomar, vilka giva en årlig arrendesumma av 600 kronor och därunder må, där så befinnes lämpligt, försäljas och de därav inflytande köpeskillingarna användas till inköp av skogbärande eller till skogsbörd lämplig mark. Genom detta beslut har beretts möjlighet att under de senare årtiondena förvärva åt staten betydande skogsområden,

men det har dock visat sig, att de för skogsköp tillgängliga medlen ändå varit otillräckliga och att statsverket därför ofta måst låta gå sig ur händerna gynnsamma tillfällen till förvärvande av skogsmark.

Alla skäl synas mig därför tala för att ytterligare medel göras tillgängliga för ifrågavarande ändamål i den mån sådant är möjligt utan anlåtande av skatte- eller lånevägen.

En mycket lämplig åtgärd härför vore utan tvivel att en mera vidsträckt och planmässig försäljning av statens jordbruksfastigheter möjliggjordes. Denna tanke har tidigare uttalats av bl. a. 1896 års skogskommitté, som i sitt betänkande anför härom följande:

Men även bland de större jordbruksdomänerna finnas säkert flera, som icke minst på grund av förestående kostsamma nybyggnader med fördel kunde avyttras. Det torde emellertid icke böra ifrågasättas att Kungl. Maj:t skulle erhålla generellt bemyndigande att försälja dessa. Lämpligare synes vara att efterhand i den mån gällande arrendekontrakt löpa till ända, framställningar göras till Riksdagen om försäljning av särskilt angivna kronoegendomar under förutsättning att antagliga köpeskillingar kunna erhållas. Otivelaktigt skulle på detta sätt betydande tillgångar vinnas för inköp av skogsmark.

Ett ytterligare skäl för en sådan åtgärd har man också däri, att bland statens jordbruksegendomar finnas nu helt visst många vilkas arrendebelopp icke på långt när utgöra skälig ränta på de köpeskillingar, som de vid eventuell försäljning — helst för styckning, då förhållandena göra sådan lämplig — skulle betinga.

Det synes mig, att denna fråga är av den vikt att den kräver behörig utredning, och tillåter jag mig på grund av vad jag sålunda anfört vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring i nu gällande bestämmelser angående försäljning av kronoegendomar, att även sådana egendomar, vilka lämna i årligt arrende mera än 600 kronor, må kunna försäljas och därav inflytande köpeskillingar användas till förvärvande åt staten av skogbärande eller till skogsbörd tjänlig mark.

Stockholm den 23 januari 1914.

Gunnar Ekelund.